

SOSYAL MEDYA KULLANIM BOZUKLUĞU

Uzm. Elif ALUÇ GÜLŞEN - Doç. Dr. Elif YÖYEN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7409-00-1

Kitap Adı

Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu

Yazar

Elif ALUÇ GÜLŞEN

ORCID iD: 0000- 0002- 0678- 8527

Elif Güneri YÖYEN

ORCID iD: 0000-0002-0539-9263

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC052000

DOI

10.37609/akya.128

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

YAZARLAR HAKKINDA

Elif Alu GÜLŞEN

Elif Alu Gölşen, 2012 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyoloji bölümünü bitirmiştir. 2019 yılında Psikoloji alanında yüksek lisanasını “Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Türkiye’de Yetişkinlere Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” teziyle İstanbul Gelişim Üniversitesi’nde tamamlamıştır. Gülşen, 2014 yılından bu yana İstanbul Gelişim Üniversitesi idari kadrosunda yönetici olarak çalışmaktadır.

Elif Güneri YÖYEN

Doçent Doktor Elif Yöyen, 2005 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji bölümünü ve 2006 yılında aynı üniversitenin Eski Yunan Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdikten sonra, 2008 yılında “Şizofreni ve Bipolar Affektif Bozukluk Hastalarının Rorschach Protokolü Açısından Karşılaştırılması” tezi ile Klinik Psikoloji yüksek lisansını tamamlamıştır. 2012 yılında İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Alanı, Adli ve Klinik Bilimler Alt Alanında “Yatan ve Poliklinikten Takip Edilen 1. Eksen Psikiyatrik Bozukluk Tanısı Almış Kişilerde Şiddet Davranışı ve Eğilimlerinin Karşılaştırılması” konulu tezi ile doktorasını tamamlamıştır. 2005-2014 yılları arasında Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde Uzman Klinik Psikolog olarak görev yapan yazar, 2014 yılından beri öğretim üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir. Sakarya Üniversitesi’nde Psikoloji Anabilim Dalı Uygulamalı Psikoloji Bölümünde Doçent Doktor olan yazarın, çok sayıda uluslararası ve ulusal makalesi, kongrelerde sunulmuş bildirileri, kitapları ve kitap bölümleri bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
-------------	---

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMAYA GENEL BAKIŞ	5
1.1. Araştırmanın Amacı	5
1.1.1. Araştırmanın Problemleri.....	6
1.1.2. Araştırmanın Alt Problemleri	7
1.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI.....	8
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	9
1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	10

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVEDE MEDYA DEĞERLENDİRMESİ .....

2.1. Medya	11
2.1.1. Medyanın Tarihsel Gelişimi.....	12
2.2. Yeni Medya.....	15
2.2.1. Yeni Medyanın Tarihsel Gelişimi	17
2.2.1.1. İnternet	19
2.2.1.1.1. Web 1.0	20
2.2.1.1.2. Web 2.0	21
2.2.1.1.3. Web 3.0	22
2.2.2. Dijital Dönüşüm Ekseninde Sosyal Medya	23
2.2.2.1. Sosyal Ağ	26
2.2.2.2. Forum	28
2.2.2.3. Blog	28
2.2.2.4. Facebook	28
2.2.2.5. Twitter.....	29
2.2.2.6. İnstagram	29

2.2.2.7. Snapchat	29
2.2.2.8. Youtube.....	29
2.2.2.9. Google+	30
2.2.2.10. LinkedIn	30
2.2.2.11. Vine.....	30
2.2.2.12. Swarm.....	31
2.2.3. Sosyal Medya Ekseninde Akıllı Telefon Teknolojisi.....	31

3. BÖLÜM

BAĞIMLILIK MI KULLANIM BOZUKLUĞU MU? 35

3.1. Bağımlılık.....	35
3.1.1. Teknoloji Kullanım Bozukluğu	39
3.1.2. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu.....	42
3.1.3. Nomofobi	48

4. BÖLÜM

YÖNTEM ve METOD..... 51

4.1. Araştırma Metodolojisi	51
4.1.1. Evren ve Örneklem	51
4.1.2. Veri Toplama Araçları	52
4.1.2.1. Katılımcı Demografik Veri Formu.....	52
4.1.2.2. Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği-Uzun Formu (SMKBÖ-UF)	53
4.1.2.3. Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF).....	55
4.1.2.4. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu (ATBÖ-KF)	56
4.1.2.5. Nomofobi Ölçeği.....	56
4.1.2.6. Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği (BFBKÖ)	57
4.1.3. Araştırmada Kullanılan İşlem	58

5. BÖLÜM

BULGULAR..... 65

5.1. Tanımlayıcı Bulgular.....	65
--------------------------------	----

5.2. Açıklayıcı Faktör Analizi.....	72
5.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi	80
5.4. Güvenilirlik Ve Madde Analizi.....	84
5.5. Betimsel İstatistikler	90
5.6. Ölçüt Dayanaklı Geçerlilik	95
5.7. Test-Tekrar Test Analizi.....	97
5.8. Fark Analizleri	102
TARTIŞMA	125
SONUÇ	131
KAYNAKLAR.....	137

KISALTMALAR

Afa:	Açıklayıcı Faktör Analizi
Atbö-Kf:	Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu
Bfkbö :	Bergen Facebook Kullanım Bozukluğu Ölçeği
C.r.:	Construc Reliability
Darpa :	Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Ajansı
Dfa:	Doğrulayıcı Faktör Analizi
Edvac:	Elektronic Discrete Variable Automatic Computer
Eniac:	Elektronic Numerical Integrator And Computer
Htm1:	Hyper Text Markup Language
Ibm:	International Business Machines
Kmo:	Kaiser-Mayer-Olkin
Ram:	Random Access Memory
Smkbö :	Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği
Smkbö-Uf:	Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeği-Uzun Formu
Www:	World Wide Web
Yibt-Kf:	Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu

KAYNAKLAR

Kitaplar

- AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION, *Diagnostic And Statistical Manual Of Mental Disorders (DSM-IV-TR) (4th ed. Text Rev.)*, DC: Author, Washington, 2000.
- AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION, *Diagnostic and Statistical Manual Of Mental Disorders DSM-5*, American Psychiatric Publishing, 2013.
- ARKONAÇ Oğuz, *Psikotik Bozukluklar ve Tedavileri*, Nobel, İstanbul, 1996.
- ARTHUR Brian, *Teknolojinin Doğası*, Çev. İdil Çetin, Optimist Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- AYAN Buğra, *Sosyal Ağlar Tarihi*, Abaküs Yayınları İstanbul, 2016.
- AZİZ Aysel, *Radyo Televizyonla Eğitim*, Ankara Üniversitesi, Eğitim Araştırmaları Merkezi Yayını, Ankara, 1982.
- AZİZ Aysel, *Radyo ve Televizyona Giriş*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Yayınları, Ankara, 1981.
- AZİZ Aysel, *Televizyon ve Radyo Yayıncılığı*, Hiperlink Yayınları, İstanbul, 2013.
- BERGER Peter Ludwig, 2012; aktaran Deniz Yengin, *Yeni Medya ve Dokunmatik Toplum*, Derin Yayınları, İstanbul, 2014.
- BLACK Donald W. & GRANT Jon E., *DSM-5 Guidebook: The Essential Companion To The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, American Psychiatric Publishing, 2014.

- BLACKMAN Lisa, *Immaterial Bodies. Affect, Embodiment, Mediation*, Sage, London, 2012.
- BRIGGS Asa ve BURKE Peter, *Medyanın Toplumsal Tarihi*, Çev. Ümit Hüsrev Yolsal ve Erkan Uzun, Kırmızı Yayınları, İstanbul, 2011.
- BROWNE M. W. & CUDECK R., "Alternative Ways Of Assessing Model Fit", K. A. Bollen and J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models*, Newbury Park, 1993.
- BÜYÜKÖZTÜRK Şener, *Veri Analizi El Kitabı*, Pegem Yayınları, Ankara, 2005.
- CASTELLS Manuel, *Networks Of Outrage And Hope: Social Movements In The Internet Age*, Cambridge, Polity, 2012.
- CASTELLS Manuel, *Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür-Ağ Toplumunun Yükselişi*, Çev. Ebru Kılıç, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008.
- CASTELLS Manuel, *Ağ Toplumunun Yükselişi Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür*, Çev. Ebru Kılıç, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2005.
- CHANDLER Daniel ve MUNDAY Rob, *Medya ve İletişim Sözlüğü*, Çev. Babacan Taşdemir, İletişim Yayınları, İstanbul, 2018.
- ÇAMDERELİ Mete, *İletişime Giriş*, Dem Yayınları, İstanbul, 2015.
- DAY Robert A., *Bilimsel Makale Nasıl Yazılır?*, Çev. Gülay Aşkar Altay, Tübitak Yayınları, 2000.
- DEVELLİS Robert F., *Ölçek Geliştirme Kuram Ve Uygulamalar*, Nobel Yayıncılık, 2017.
- DİCLEMTE Carlo C., *Addiction and Change*, Çev. Ezgi İldırım ve Hanife Uğur Kural, Nobel, Ankara, 2016.
- DUMAN Kenan, "Sosyal Ağ Üzerine Teorisel Çalışmalar ve Sosyal Davranış Teorilerinin İncelenmesi", Ali Büyükaşlan ve Ali Murat Kırık, (ed.), *Sosyal Medya Araştırmaları III*, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya, 2016.
- EYEMEN U. Erman, *SPSS 15.0 İle Veri Analizi*, İstatistik Merkezi, 2007.
- GREENFIELD David, *Virtual Addiction: Help For Netheads, Cyberfreaks, And Those Who Love Them*, New Harbinger Publications, Oakland, 1998.
- GÜNGÖR Nazife, *İletişim, Kuramlar ve Yaklaşımlar*, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2011.
- GUNELİUS S., *30-Minute Social Media Marketing*, McGraw-Hill, United States of American, 2011.

- ERASLAN Levent, *Sosyal Medyayı Anlamak*, Nobel Yaşam, Ankara, 2016.
- HALL Frania, Dijital Yayıncılık, Profil Yayıncılık, İstanbul, 2014, s. 54.
- HOOD Bruce, *Benlik Yanılsaması*, Çev. Eyüphan Özdemir, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2014.
- KARA Tolga, *Sosyal Medya Endüstrisi*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- KARADOĞAN DORUK Ece vd, “Sosyal Medya Kullanıcılarının Sanal ve Gerçek Hayattaki Protestolara Katılma Durumlarının Karşılaştırılması ve Sanal Protestoların Kullanıcı Algısı Bakımından Etkililiği”, Müge Demir, (ed.), *Yeni Medya Üzerine Vol.2*, Literatürk Academia, 2014.
- KARAGÖZ Yalçın, *Spss ve Amos Uygulamaları İstatistiksel Analizler*, Nobel Yayınevi, Ankara, 2016.
- KALAYCI Ş., *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2005.
- KLİNE Rex B., *Principles And Practise Of Structural Equation Modeling*, The Guilford Press, New York, 2011.
- KLİNE Rex B., “Exploratory and confirmatory factor analysis”, Y. Pettscher ve C. Schatsschneider, (ed.), *Applied Quantitative Analysis in the Social Sciences*, New York, 2013.
- KRING Ann M., JOHNSON Sheri L., DAVİSON Gerald C., NEALE John M., *Abnormal Psychology*, Çev. Muzaffer Şahin, Nobel, Ankara, 2017.
- KÖROĞLU Ertuğrul, *Psikiyatri El Kitabı*, Hyb Yayıncılık, Ankara, 2013.
- KRANZLER Henry and Lİ T.K., *What is addiction? Alcohol Research and Health*, 2008.
- LAUGHEY Dan, *Medya Çalışmaları*, Çev. Ali Toprak, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2010.
- LAUGHEY Dan, *Key Times in Media Theory*, Open University Press, New York, 2007.
- NAİK U. ve SHİVALİNGAIAH D., *Corparative Study Of Web 1.0, Web 2.0 and Web 3.0, Allahabad*, 2008; aktaran Selva Ersöz Karakulakoğlu, “Geleceğin Web Teknolojileri: Web 3.0 ve Etkileşim”, Özlem Oğuzhan (ed.), *İletişimde Sosyal Medya Sosyal Medyada Etkileşim*, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2015.
- ÖZDAMAR Kazım, *Ölçek Ve Test Geliştirme*, Nisan Yayın Evi, Eskişehir, 2016.

- ÖZTÜRK Orhan ve ULUŞAHİN Aylin, *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, Bayt Yayınevi, Ankara, 2016.
- ÖZGÜR Aydın Ziya ve ŞİŞMAN Aytekin (Ed.), *İletişim Çalışmaları 2015*, Sakarya Üniversitesi Yayınları, Sakarya, 2015.
- TABACHNİCK Barbara G. ve FİDELL Linda S., *Using Multivariate Statistics*, Pearson, Boston, 2013.
- TOKGÖZ Oya, *Temel Gazetecilik*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 1994.
- TOKGÖZ Oya, *Temel Gazetecilik*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2017.
- TÜRKOĞLU Tanol, *Dijital Kültür*, Beyaz Yayınları, İstanbul, 2010.
- WEINBERG T., *The New Community Rules: Marketing On The Social Web*, O'Reilly Media, Inc., 2009, s. 1.
- VARNALI Kaan, *Dijital Tutulma*, MediaCat, İstanbul, 2013.
- YENGİN Deniz, *Yeni Medya ve Dokunmatik Toplum*, Derin Yayınları, İstanbul, 2014.
- YOUNG Kimberly, *The Evolution Of Internet Addiction Disorder*, Christian Montag & Martin Reuter (Eds.), *Internet Addiction: Neuroscientific Approaches And Therapeutical Interventions*, New York, 2015.
- YÜKSEL Okan, "Bilişim Teknolojileri ve Yeni Medya, Yeni Dünya", Berrin Kalsın (ed.), *Tüm Boyutlarıyla İnternet Haberciliği*, Gece Kitaplığı, Ankara, 2017.

Makaleler

- AKIN Murat, "A Research on the Impacts of the Young People's Internet Addiction Levels and Their Social Media Preferences", *International Review of Management and Marketing*, 2014.
- AKTAŞ Hasret ve YILMAZ Nurcan, "Smartphone Addiction İn Terms Of The Elements Of Loneliness And Shyness Of University Youth", *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2017.
- ALBRECHT U. vd, "Diagnostic Instruments For Behavioural Addiction: An Overwiev", GMS *Psycho-Social-Medicine*, 2007.
- ANDREASSEN Cecilia Schou, "Online Social Network Site Addiction: A Comprehensive Review", *Current Addiction Reports*, 2015.
- ANDREASSEN C., GRIFFITHS Mark D., GJERTSEN Sırı Renate, Elfrid KROSSBAKKEN, KVAM Sırı, PALLESEN Ståle "The relationships between behavioral addictions and the five-factor model of personality", *Journal of Behavioral Addictions*, 2013.

- ANDREASSEN Cecilie Schou ve PALLESEN Stale, "Social Network Site Addiction – An Overview", *Current Pharmaceutical Design*, 2014.
- ANDREASSEN Cecilie Schou, "Development Of A Facebook Addiction Scale", *Psychological Reports*, 2012.
- AYAS T. ve HORZUM M.B., "İlköğretim Öğrencilerinin Sanal Zorba Ve Mağdur Olma Durumu", *İlköğretim Online*, 2012.
- AYDIN Berna Z., " Faktör Analizi Yardımıyla Performans Ölçütlerinin Boyutlarının Ortaya Konulması", **8. Türkiye Ekonometri Ve İstatistik Kongresi**, İnönü Üniversitesi, 2007.
- BECAN C., "Sosyal Medya Bağımlılığının Haber Takibi Motivasyonları Üzerine Etkisi", *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 2018.
- CHENG Cecilia ve Lİ Angel Yee-Iam, "Internet Addiction Prevalence And Quality Of (Real) Life: A Meta-Analysis Of 31 Nations Across Seven World Regions", *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 2014.
- AKIN Ahmet, ÖZBAY Ahmet, BAYKUT İhsan, "Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun Geçerliği ve Güvenirliği", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2015.
- CORREIA Ana-Paula, "Exploring The Dimensions Of Nomophobia: Development And Validation Of A Self-Reported Questionnaire", *Computers in Human Behavior*, 2015.
- ÇAKMUR Hülya, "Araştırmalarda Ölçme, Güvenilirlik ve Geçerlik", *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 2012.
- DURKEE T., KAESS M., CARLI V., PARZER P., WASSERMAN C., FLODERUS B., WASSERMAN D., "Prevalence of pathological internet use among adolescents in Europe: Demographic and social factors", *Addiction*, 2012.
- DURMUŞ Beril, YURTKORU Serra, Yeşim Ulusu & Bülent Kılıç, *Facebook'tayız Sosyal Paylaşım Ağlarının Bireylere ve İşletmelere Yönelik İncelenmesi*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- ERCAN İlker ve KAN İsmet, "Ölçeklerde Güvenilirlik ve Geçerlik", *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2004.
- FRED Davis, "Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Teknology", *Management Information Systems Quartely*, 1989.
- GÖKER Göksel, "İletişimin Mcdonaldlaşması: Sosyal Medya Üzerine Bir İnceleme", *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2015.

- GRIFFITHS Mark, "Technological Addictions", Clinical Psychology Forum, *Division Of Clinical Psychology Of The British Psychol Soc*, 1995.
- GRIFFITHS Mark D., "Internet addiction: An issue for psychopathology?", *Clinical Psychology Forum*, 1996.
- GRIFFITHS Mark, "Does Internet and Computer "Addiction" Exist Some Case Study Evidence", *Cyberpsychology & Behavior*, 2000.
- GRIFFITHS Mark, "Internet Gambling: Issues, Concerns And Recommendations", *CyberPsychology & Behavior*, 2003.
- GRIFFITHS Mark, "Internet Sex Addiction: A Review Of Empirical Research", *Addiction Research & Theory*, 2012.
- GÜNGÖR Duygu, "Psikolojide Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Uyarlanması Kılavuzu", *Türk Psikoloji Yazıları*, 2016.
- HAZAR Çetin Murat, "Sosyal Medya Bağlılığı: Bir Alan Çalışması", *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2011.
- JENARO C., FLORES N., GÓMEZ-VELA M., GONZÁLEZ-GİL F., & CABALLO C., "Problematic İnternet And Cell-Phone Use: Psychological, Behavioral, And Health 103 Correlates", *Addiction Research & Theory*, 2007.
- KALKAN M., "Predictiveness of interpersonal cognitive distortions on university students problematic internet use", *Children and Youth Services Review*, 2012.
- KIM Jang Hyun, KİM Min-Sun & NAM Yoonjae. "An Analysis Of Self-Consturals, Motivations, Facebook Use And User Satisfaction", *International Journal of Human-Computer Interaction*, 2010.
- KING Anna Lucia Spear, Valença A. M. & NARDİ Antonio Egidio, "Nomophobia: The Mobile Phone İn Panic Disorder With Agoraphobia: Reducing Phobias Or Worsening Of Dependence", *Cognitive and Behavioral Neurology*, 2010.
- KING Anna Lucia Spear, VALENÇA A. M., SİLVA A. C. O., BACZYNSKİ T., CARVALHO M. R. & NARDİ Antonio Egidio, "Nomophobia: Dependency On Virtual Environments Or Social Phobia", *Computers in Human Behavior*, 2013.
- KORUCU Agah Tuğrul ve USTA Ertuğrul, "Sosyal Medya Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi Ölçeğinin Geliştirilmesi", *Elementary Education Online*, 2017.
- KRANZLER Henry and Lİ T.K., "What İs Addiction?", *Alcohol Research and Health*, 2008.

- KUSS Daria J. ve GRİFFİTHS Mark D., “Online Gaming Addiction İn Children And Adolescents: A Review Of Empirical Research”, *Journal of Behavioral Addictions*, 2012.
- KUSS, D. J., LOUWS, J., & WİERS, R. W. “Online Gaming Addiction? Motives Predict Addictive Play Behavior İn Massively Multiplayer Online Role-Playing Games”, *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 2012.
- KWON Ohbyung ve WEN Yixing, “An Empirical Study Of The Factors Affecting Social Network Service Use”, *Computers in Human Behavior*, 2010.
- MARSH H. W., HAU K. T., ARTELT C., BAUMERT J. & PESCHAR J. L., “OECD’s Brief Self-Report Measure of Educational Psychology’s Most Useful Affective Constructs: Cross-cultural, Psychometric Comparisons Across 25 Countries”, *International Journal of Testing*, 2006.
- MAZZONİ Elvis ve IANNONE Maria, “From High School To University: Impact Of Social Networking Sites On Social Capital İn The Transitions Of Emerging Adults”, *British Journal of Educational Technology*.
- MESSİAS E., CASTRO J., SAİNİ A., UMSAN M., & PEEPLES D., “Sadness, suicide, and their association with video game and internet overuse among teens: Results from the Youth Risk Behavior Survey 2007 and 2009”, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 2011.
- MCCUTCHEON A. L., Latent class analysis, 1987; **aktaran** Duygu GÜNGÖR, Psikolojide Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Uyarlanması Kılavuzu, *Türk Psikoloji Yazıları*, 2016.
- NOYAN Cemal Onur, ENEZ DARÇIN Aslı, NURMEDOV Serdar, YILMAZ Onat, DİLBAZ Nesrin, “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formunun Üniversite Öğrencilerinde Türkçe Geçerlilik Ve Güvenilirlik Çalışması”, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2015, 73-81.
- TUREL Ofir, SERENKO A., & GİLES P., “Integrating Technology Addiction And Use: An Empirical Investigation Of Online Auction Users”, *MIS Quarterly*, 2011.
- OLENİK-SHEMESH D., HEIMAN Tali, EDEN Sigal, “Cyberbullying Victimization İn Adolescence: Relationships With Loneliness And Depressive Mood”, *Emotional & Behavioral Difficulties*, 2012.

- OTRAR Mustafa ve ARGİN Süleyman, “Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2015.
- ÖZEL E. K., “Çalışanların Twitter Kullanımının, Kurum İmajına Etkisi: Türkiye’de Bir Anket Çalışması”, *Journal of Yasar University*, 2014.
- ÖZGÜR H., “Sosyal Ağların Benimsenmesi ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013.
- PATWARDHAN Padmini ve YANG Jin, “Internet Dependency Relations and Online Consumer Behavior”, *Journal of Interactive Advertising*, 2017.
- PERREN S., DOLEY Julian, SHAW Thérèse, CROSS Dorian, “Bullying In School And Cyberspace: Associations With Depressive Symptoms In Swiss And Australian Adolescents”, *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 2010.
- QUİTTNER J., “Divorce Internet Style: A report for the American Academy of Matrimonial Lawyers”, *Time*, 1997.
- RAACKE J., BONDS-RAACKE J., “MySpace and Facebook: Applying the Uses and Gratifications Theory to Exploring Friend-Networking Sites”, *CyberPsychology & Behavior*, 2008.
- REİD Donna & REİD Frasher J. M., “Text Or Talk? Social Anxiety, Loneliness, And Divergent Preferences For Cell Phone Use”, *CyberPsychology and Behavior*, 2007.
- RYAN Traci, CHESTER Andrea, REECE John ve XENOS Sophia, “The Uses And Abuses Of Facebook: A Review Of Facebook Addiction”, *Journal of Behavioral Addictions*, 2014.
- SALEHAN Mohammad & NEGAHBAN Arash, “Social networking on smartphones: When mobile phones become addictive”, *Computers in Human Behavior*, 2013.
- SALİCETİ Francesca, “Internet Addiction Disorder (IAD)”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2015.
- SARIÇAM Hakan ve ADAM KARDUZ Fatma Firdevs, “Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2018.
- SCHERMELLEH-ENGEL Karin, MOOSBRUGGER Helfried, HANS Müller, “Evaluating the Fit of Structural Equation Models: Tests of Significance and Descriptive Goodness of Fit Measures”, *Methods of Psychological Research*, 2003.

- SEZGİN S., EROL O., DULKADİR N. ve KARAKAŞ A., “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri (BÖTE) Öğrencilerinin Facebook Kullanım Amaçları ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı İle İlgili Görüşleri: MAKÜ Örneği”, *In International Educational Technology Conference*, İstanbul, 2011.
- STEVENS Laura, VERDEJO-GARCIA Antonio, GOUDRIAAN Anna, ROEYERS Herbert, DOM Geert, VANDERPLASSCHEN Wouter, “Impulsivity As A Vulnerability Factor For Poor Addiction Treatment Outcomes: A Review Of Neurocognitive Findings Among Individuals With Substance Use Disorders”, *The Journal of Substance Abuse Treatment*, 2014.
- SULTAN Abdullah J., “Addiction To Mobile Text Messaging Applications Is Nothing To “Lol” About”, *The Social Science Journal*, 2014.
- ŞAHİN Cengiz ve YAĞCI Mustafa, “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması”, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2017.
- TOSSEL Chad, KORTUM Phil, SHEPARD Clayton, RAHMATİ Ahmad, “Exploring Smartphone Addiction: Insights From Long-Term Telemetric Behavioral Measures”, *IJIM*, 2015.
- TUREL Ofir, SERENKO Alexander, GİLES Paul, “Integrating Technology Addiction And Use: An Empirical Investigation Of Online Auction Users”, *MIS Quarterly*, 2011.
- VAN DEN EIJNDEN, R. J. J. M., LEMMENS, J. S., & VALKENBURG, P. M., “The Social Media Disorder Scale”, *Computers in Human Behavior*, 2016.
- WANG J. L., JACKSON L. A., GASKİN J. ve WANG H. Z., “The Effects Of Social Networking Site (SNS) Use On College Students’ Friendship And Well-Being”, *Computers in Human Behavior*, 2014.
- YBARRA M. L. & MITCHELL K. J., “Online Aggressor/Targets, Aggressors, And Targets: A Comparison Of Associated Youth Characteristics”, *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, 2004.
- YANG Shu Ching ve TUNG Chieh-Ju, “Comparison Of Internet Addicts And Non-Addicts In Taiwanese High Schools”, *Computers in Human Behavior*, 2007.
- YILDIRIM Çağlar, YILDIRIM Soner, SUMUER Evren, ADNAN Müge, “A Growing Fear: Prevalence Of Nomophobia Among Turkish College Students”, *Information Development*, 2015.
- YILMAZSOY B. ve KAHRAMAN M., “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı İle Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kulla-

- nımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Facebook Örneği”, *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2017.
- YOUNG Kimberly S., “Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder”, *CyberPsychology & Behavior*, 1998.
- YOUNG Kimberly, “Internet Addiction: A New Clinical Phenomenon and Its Consequences.” *American Behavioral Scientist*, 2004.
- YÜKSEKBİLGİLİ Zeki, “Sosyal Medya Pazarlama Aktiviteleri Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması”, Selçuk Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 2018.
- ZUNİGA, H. G., JUNG, N. ve VALENZUELA, S., “Social Media Use for News and Individuals’ Social Capital, Civic Engagement and Political Participation”, *Journal of Computer Mediated Communication*, 2012.

Dergiler

- “Sosyal Medyanın Yeni Müfettişleri”, *MediaCat*, 281, Haziran 2018.
- PİTTA D. A. ve FOWLER D., *Internet Community Forums: An Untapped Resource For Customer Marketers*, *Journal of Customers Marketing*, 22 (5), 2005.
- QUITTNER J., “Divorce Internet Style: A report for the American Academy of Matrimonial Lawyers”, *Time*, 1997.

Tezler

- COOPER Stephanie, Effects Of Problematic Technology Use, Rutgers, The State University Of New Jersey, The Graduate School Of Applied And Professional Psychology, New Jersey, 2016(**Yayımlanmış Doktora Tezi**).
- EGGER O. ve RAUTERBERG M., Internet Behaviour and Addiction, 1996; aktaran Çiğdem Tekin, Cep Telefonu Problemlili Kullanım (PU) Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya, 2012(**Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**).
- İÇİRGİN Ömer, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Ve Motivasyonları, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler Ve Tanıtım Anabilim Dalı, Konya, 2018(**Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**).
- KARTAL Hasan Basri, Envanter Sınıflandırmada Yapay Öğrenme Yöntemlerinin Kullanımı ve Destek Vektör Makineleri ile Bir

- Uygulama, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İşletme Mühendisliği Anabilim Dalı, İşletme Mühendisliği Programı, İstanbul, 2012(**Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**).
- KATHLEEN REED Lori, A Technological Dis-Ease: Scientific Discourses, Mass Media, And The 'Truths' About 'Computer Addiction', Graduate College of the University of Illinois, Urbana, 2000(**Doctor of Philosophy in Communications**).
- Przybylski ve Weinstein, 2013; **aktaran** David Franklin Meland, **Surviving The Digital Age**, Gonzaga University, Faculty in Communication and Leadership Studies, United States, 2014(**Master's Project**).
- SHAJIDAN Aihemaiti, Twitter'ın Halkla İlişkiler Amaçlı Kullanımı: Türkiye'deki Markalar Üzerine Bir Araştırma, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul, 2017(**Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**).
- SERARSLAN Meral, *Radyo Televizyon Düzeninde Değişimler Arayışlar ve Türkiye*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 1993(**Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi**).
- TEKAYAK Halil Volkan, Ak-Tek Sağlıkta Sosyal Medya Kullanımı Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Aile Hekimlerinin Sosyal Medya Kullanımlarının Kişisel Ve Mesleki Gelişimlerine Etkilerinin Değerlendirilmesi, Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Adana, 2017(**Yayımlanmış Uzmanlık Tezi**).
- ÜNAL Aylin Tutgun, Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2015(**Yayımlanmış Doktora Tezi**).

İnternet Kaynakları

- AKBULUT Ural, ODTÜ Kimya Bölümü, <http://www.uralakbulut.com.tr/wp-content/uploads/2009/11/CEP-TELEFONU-HAYATIMIZA-NASIL-G%C4%B0RD%C4%B0.EYL%C3%9CL-2011-Son-doc.pdf> (Erişim Tarihi: 21.03.2019)
- AKIN Ahmet, ÖZBAY Ahmet, BAYKUT İhsan, Sosyal Medya Kullanımı Ölçeğinin Türkçe Formu'nun Geçerlik Ve Güvenirliği, 2015, <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-medya-kullanimi-olcegi-toad.pdf> (Erişim Tarihi: 20.12.2018)
- BAKIR AYGAR Bilge ve UZUN Bilge, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, 2017,

- https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-medya-bagimliliği-olcegi-toad_0.pdf (Erişim Tarihi: 20.12.2018)
- Digital In 2018 In Western Asia, <http://www.mediacaonline.com/wp-content/uploads/2018/05/we-are-social-digital-in-2018.pdf> (Erişim tarihi: 30.01.2019)
- Digital In 2018, <https://www.slideshare.net/wearesocial/2018-digital-yearbook-86862930> (Erişim Tarihi: 04.03.2019)
- DAVIS Linda Lindsey, Instrument review: Getting the most from a panel of experts, 1992, https://www.academia.edu/33941389/Instrument_review_Getting_the_most_from_a_panel_of_experts (Erişim Tarihi: 05. 01. 2019)
- DAVIS Richard A., A Cognitive Behavioral Model Of Pathological İnternet Use, 2000, https://www.researchgate.net/publication/223337034_A_cognitive__behavioral_model_of_pathological_Internet_use_PIU (Erişim Tarihi: 09. 04. 2019)
- DİNİCOLA M. D., Pathological İnternet Use Among College Students: The Prevalence Of Pathological İnternet Use And İts Correlates, Unpublished Doctoral Dissertation, Ohio University, 2004; aktaran Esra Ceyhan vd., Problemlı İnternet Kullanımı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, <https://toad.edam.com.tr/sites/default/files/pdf/problemlı-internet-kullanımı-olcegi-toad.pdf> (Erişim tarihi: 31.01. 2019)
- ERDEM Haluk, TÜREN Ufuk, KALKIN Gökdeniz, Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri ve Kamu Çalışanları Örneklemleri, 2017, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/273134> (Erişim Tarihi: 03. 01. 2019).
- FIRAT Nuray ve BARUT Yaşar, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ)'nin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması, 2018, https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-medya-bagimliliği-olcegi-toad_2.pdf (Erişim Tarihi: 23. 01. 2019).
- KWON Min, KİM Dai-Jin, CHO Hyun, YANG Soo, The Smartphone Addiction Scale: Development And Validation Of A Short Version For Adolescents, 2013, https://www.researchgate.net/publication/259589326_The_Smartphone_Addiction_Scale_Development_and_Validation_of_a_Short_Version_for_Adolescents (Erişim Tarihi: 03.01.2019)
- KUTLU Mustafa, SAVCI Mustafa, DEMİR Yasin, AYSAN Ferda, Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: Üniversite öğrencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, 2016, https://www.ejmanager.com/mnstemps/91/apd_17_11_08.pdf?t=1555229763 (Erişim Tarihi: 02.01.2019)
- LAWSHE C. H., A quantitative approach to content validity, 1975, <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.460.9380&rep=rep1&type=pdf> (Erişim Tarihi: 05.01.2019).
- O'REİLLY Tim, **What is Web 2.0: Design patterns and business mo-**

- dels for the next generation of software*. Communications & Strategies, 2007. https://mpra.ub.uni-muenchen.de/4578/1/MPRA_paper_4578.pdf (Erişim tarihi:03.02.2019)
- PAWLİKOWSKİ Mirko, ALTSTÖTTER-GLEİCH Christine, BRAND Matthias, *Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test*, 2013, https://www.researchgate.net/publication/257252791_Validation_and_psychometric_properties_of_a_short_version_of_Young's_Internet_Addiction_Test (Erişim Tarihi: 01. 01. 2019)
- SAVCI Mustafa, ERCENGİZ Mustafa, AYSAN Ferda, Sosyal Medya Bozukluğu Ölçeği'nin Ergenlerde Türkçe Uyarlaması, Arch Neuropsychiatry, 2018, <https://toad.halileksi.net/olcek/sosyal-medya-bozuklugu-olcegi>, (Erişim Tarihi: 21. 03. 2019).
- ŞİşMAN EREN Esra, Sosyal Medya Kullanım Amaçları Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesi, <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-medya-kullanim-amaclari-olcegi-toad.pdf> (Erişim Tarihi: 20. 01. 2019)
- TEKEŞ Burcu ve HASTA Derya, “ Özgecilik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, Nesne Psikoloji Dergisi, <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/ozgecilik-olcegi-toad.pdf> (Erişim Tarihi: 21.03.2019)
- TEZBAŞARAN Ata, Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu. https://www.academia.edu/1288035/Likert_Tipi_%C3%96%C3%A7ek_Haz%C4%B1rlama_K%C4%B1lavuzu (Erişim Tarihi: 04.04.2019)
- Türkiye İstatistik Kurumu, Bilgi Toplumu İstatistikleri, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 (Erişim Tarihi: 03.03.2019)
- WALKER Leslie, What Is Social Networking Addiction?, <https://www.lifewire.com/what-is-social-networking-addiction-2655246> (Erişim Tarihi: 04. 04. 2019)
- YILDIRIM Gürkan, Bilgisayar ve Bilgisayarın Tarihçesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2011. <https://atabilgisayardonanim.files.wordpress.com/2011/10/bilgisayar-ve-bilgisayarın-tarihçesi2.pdf> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)